
Centralsjukhuset Karlstad

Ersättningslokaler för hus 4
Projnr: B260

Översiktlig beskrivning - byggnader och landskap

PROGRAMHANDLING

Uppdragsnr: 0964660100

Upprättad: 2020-06-26

Upprättad av: Cristiana Caira

Översiktlig beskrivning - byggnader och landskap

Programhandlingen innefattar första etappen av den långsiktiga utvecklingen av Centralsjukhuset i Karlstad (CSK), beskriven i Lokalförsörjningsplanen 2020 (LFP) och Fastighetsutvecklingsplanen 2020 (FUP).

LFP har varit styrande för planeringen av verksamhetsinnehåll, flöde och samband i projektet. FUP har legat till grund för besluten kring byggnadernas placering, övergripande struktur, stråk och gestaltning.

Programhandlingen består av två hus; Akuthuset och Mottagningshuset. Akuthuset består av 2 byggnader; Behandlingsbyggnaden och Vårdbyggnaden.

Akuthuset planeras direkt väster om Hus 60, inom det området som FUP avser för verksamheter med *mycket höga tekniska krav*. Mottagningshuset planeras som en förlängning av 50- blocket, i ett område avsett av FUP för verksamheter med *höga tekniska krav*.

Genomförande av första etappen är en komplex process som kommer att ske i flera steg. Det innebär bland annat flera rivningar, ombyggnationer i befintligt bestånd, temporära evakueringslokaler, ett nytt parkeringshus och nya teknikbyggnader. Mottagningshuset kommer att byggas i början av byggprocessen, och har därmed en viktig roll i projektets genomförande.

Lokalförsörjningsplan (LFP)

LFP syftar till att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet i Värmland. Lokalbehoven är analyserade med hänsyn tagen till framtidens hälso- och sjukvård med fokus på patientsäkerhet, tillgänglighet och lokalrelaterad arbetsmiljö.

Huvudgreppet i LFP är att skapa en bra helhet på CSK där den norra delen av tomten utformas för akuta verksamheter och optimala samband mellan dessa, medan den södra delen utvecklas med tyngdpunkt på de elektiva flödena.

Detta har styrt valet av de verksamheterna som placeras inom akuthuset; verksamheter som har starkt samband med det akuta flödet. Specifika akuta flöden som rädda-hjärtat, rädda-hjärnan, förlossning- neonatal, flöde till operation, IVA etc har studerats noggrant och ligger till grund för nuvarande disposition i akuthuset.

Fastighetsutvecklingsplan (FUP)

Sjukhusområdets övergripande struktur består av byggnadsvolymer som i de centrala delarna har en tydlig öst-västlig riktning, med gröna gårdar som går som band mellan lamellerna. De befintliga stråken har däremot en nord-sydlig riktning.

Akuthuset och Mottagningshuset planeras enligt samma principer. Den blåa gatan, gula gatan och lila gatan har varit styrande för byggnadernas struktur och dess placering på tomten.

Akthusets "ryggrad" är den generösa inre gata som skapas mellan behandlingsbyggnaden och vårdbyggnaden, som är en förlängning mot norr av den befintliga blåa gatan. På plan 2 är gatan det nya publika huvudstråket på CSK. I början av denna gata, i norr och på markplan (plan 1) tillförs ett nytt läge för entré; Norra entrén.

Verksamheternas disposition

Verksamheterna inom akuthuset placeras planvist enligt närhetsprincipen, med behandlingsdelarna i behandlingshuset och generella enheter i vårdbyggnaden. Detta möjliggörs genom att byggnaderna är väl sammanlänkade på alla plan.

Behandlingsbyggnaden planeras i den västra delen av akuthuset för att skapa optimala samband till operationsverksamheten i Hus 60 och neonatal. Behandlingsbyggnaden består av tre generellt utformade lameller, kopplade genom förbindelsegångar i alla plan.

Behandlingsbyggnaden planeras för högteknologisk vård bl.a. akutmottagning, intensiv- och intermediära vårdavdelningar (IVA/IMA), kardiologiskt interventionscentrum (KIC), förlossning med koppling till befintlig neonatal och en helikopterplatta på taket. För att kunna inrymma stora, djupa rum, tillgodose en stor flexibilitet över tid, skapa effektiva flöden och bereda plats för krävande tekniska installationer har de 3 lamellerna inom behandlingshuset dubbel korridorsstruktur, djupare huskropp, generös våningshöjd och ett stomsystem anpassat efter verksamheten.

Vårdbyggnaden planeras för Infektionskliniken och generella enheter bestående av mottagning, dagvård, vårdavdelning och administration. Dessa verksamheter kräver inte lika breda huskroppar och enkelkorridorsstrukturer har valts för att bland annat skapa bättre arbetsmiljö för personalen och bättre dagsljus generellt. Byggnadens form möjliggör dessutom en stor flexibilitet och elasticitet inom de generella enheterna över tid.

I Mottagningshuset placeras mottagningar och dagvård utan samband till vårdavdelningar eller med samband till vårdplatser som finns i 50-blocket.

Utvändiga flöden

God tillgänglighet till sjukhuset för alla regionens invånare har varit ett tydligt mål att sträva mot. Passager och korsningar mellan olika trafikslag ska vara säkra och trygga.

Genom placeringen av akutmottagningen i den norra delen av sjukhustomten förändras de utvändiga flöden på CSK avsevärt. Tydliga, effektiva och separata vägar för ambulanser är en försäkran om framkomlighet. Ambulanstransporter till Akuthuset planeras ske först och främst från Älvgatan via Lasarettgatan men kan vid begränsad framkomlighet välja infart från Rosenborgsgatan.

Biltrafik av besökare sker via separat infartsgatan öster om Wermland Opera. Ett nytt parkeringshus för besökare planeras här, med närhet till Norra Entrén och akutmottagningens entré. Personalen hänvisas till befintliga parkeringsytor öster om Lasarettgatan. Cykelparkeringar anordnas strategiskt nära entréer så att valet att cykla uppmuntras. Ny busshållplats planeras på Rosenborgsgatan.

Platsen framför Norra entrén och akutmottagningens entré är en välkomnande mötesplats att träffas på, på väg till eller från sjukhusområdet, som annonserar tydligt Akuthuset för besökare. Gångfartsgatan framför den norra fasaden anpassas till på- och avstigning för sjukresor, färdtjänst, handikapplatser, taxi och privatbilar. Ytan utformas så att trafiken rör sig på fotgängarnas villkor.

Liggande-sjuktransporter och ambulanser angör den Östra ingången, placerat mellan Akthusets södra fasad och 50-blocket. Längs med vårdbyggnadens östra och södra fasad angörs olika

entréer till infektionskliniken. Parkeringsplatser och cykelparkeringar planeras nära entrén till infektionsmottagningen och personalentrén till Mottagningshuset.

Publika entréer och stråk

En viktig målsättning för projektet har varit att sängar-, besökare- och godsflöden ska separeras.

Gatan på plan 2 är projektets viktigaste publika stråk och kallas "publika gatan". Från norra entrén på plan 1 når man den publika gatan via trappa och hiss. Den publika gatan kopplar akuthuset ihop med den befintliga entrén i söder (på plan 2) och övriga CSK. Från gatan länkar publika korridorstråk även till Mottagningshuset och Hus 60.

Gatan utgör entrézon till publika hissarna och trappor för hela Akuthuset. Personhissarna är placerade i tre olika hisspunkter i vårdbyggnadens huskropp. På varje plan finns det broar över till Behandlingsbyggnaden så att patienter och besökare kan nå de olika verksamheterna.

Mottagningshuset nås av besökare på plan 2, antingen genom förbindelsegång från CSK's nuvarande huvudentré i söder eller genom förbindelsegång från akuthuset. Alla våningar nås från plan 2 genom en ny personhiss.

I Akuthusets markplan, utöver norra entrén, finns det separata entréer för besökare till Akutmottagning, Infektionsmottagning och Sprututbytesenhet.

Akuta flöde

Det akuta flödet angör Akuthuset via Akutmottagning och Ambulanshall på plan 1 samt via helikopter på plan 6.

Att skapa optimala akuta samband har varit en viktig prioritering i projektet. På grund av tomtens och byggnadernas förutsättningar har de akuta flödena planerats att fungera vertikalt via två IVA hissarna. Hissarna är strategiskt placerade vid korridoren i nord-sydlig riktning väster om behandlingsbyggnaden. Denna korridor reserveras i alla plan som huvudstråk för det akuta flödet och den är väl kopplad till operation på plan 2.

Säng- och godstransporter

Gatan på plan 1 används som sängkulvert för sängtransporter mellan akuthuset och resten av CSK. Östra ingången kopplar till sängkulverten och utgör entré för bla LIST-patienter till hela CSK. Utöver plan 1 medges sängtransporter mellan akuthuset och 50- blocket även på plan 3, genom förbindelsegångar.

Från sängkulverten nås Akuthusets fyra hisspunkter för sängar. Varje hisspunkt utgörs av två kombinerade säng- och godshissar. Sängar till Behandlingsbyggnadens tre lameller går via sänghiss i respektive lamell upp direkt till verksamheten. Sängar till Vårdbyggnaden går via sänghiss i vårdbyggnadens mittdel. Sängtransporter mellan Behandlingsbyggnaden och Vårdbyggnaden från plan 3 och uppåt sker via en bro i byggnadens mittdel.

Plan 0 är den dedikerade försörjningsplanen för gods, mat, tvätt, avfall osv. En ny ramp leder trucktransporter från plan 1 (godsmottagning) till plan 0. Godstransporter uppe i akuthuset sker via de fyra hisspunkterna för gods.

Mottagningshuset är sammanlänkat till hus 55 på alla plan utan nivåskillnader, så att verksamheter kan samverka på bästa sätt. Gods- och sängtransporter till Mottagningshuset sker genom en kombinerad gods- och sänghiss via kulvert i plan 1 i hus 55.

Gestaltning Byggnad och Landskap

Gestaltningen såväl för byggnaden som för landskapet vilar på tre övergripande gestaltungsprinciper: hälsofrämjande miljöer, klimatsmart & resurseffektivt samt Karlstad & Värmland.

Särskilt den rådande evidens- och erfarenhetsbaserad kunskap kring hälsofrämjande och läkande arkitektur har varit vägledande i alla val gällande gestaltningen.

Behandlingshuset och Mottagningshuset följer den etablerade gestaltningen och strukturen på CSK, där byggnadskropparna är placerade som lameller i öst-västlig riktning, med gröna gårdar som går som band mellan lamellerna. Vårdbyggnaden bryter av från strukturen och markerar ett avslut på sjukhusområdet mot öster. Detta ger byggnaden en stor andel rum med dagsljus och utblick.

Exteriört gestaltas byggnaderna som en sammanhållen helhet, men varje byggnad får sin egen särprägel efter sina respektive förutsättningar. Gemensam nämnare är omsorgsfullt gestaltade tegelfasader, som kopplar till sjukhusets typiska fasadmaterial, och som har varierats beroende på byggnadernas verksamhet, funktion och skala. Entréer och vindfång utformas som lätta, uppglasade träboxar för att åstadkomma en trygg, varm och inbjudande karaktär.

Förbindelsegångarna, i samklang med CSK's övriga, gestaltas med stor andel glas för att öka orienterbarhet, säkerhet och trivsel.

Interiört har byggnaderna olika fysiska förutsättningar och inrymmer många olika planlösningar och verksamheter. Syftet med det interiöra gestaltungs-konceptet är att hitta en röd tråd som löper genom de olika verksamheterna. Den inre gestaltningen syftar till att patienter, besökare och personal ska kunna orientera sig väl, känna igen sig och ha en känsla av trygghet när de rör sig i byggnaderna. Den enhetliga färgsättningen, behandlingen av dagsljuset och den konstnärliga gestaltningen är tydliga gemensamma nämnare för den interiöra gestaltningen.

Även föreslagen landskapsarkitektur utgår från evidensbaserad gestaltning med utgångspunkten i naturens och grönskans positiva påverkan på människans hälsa och välmående. Skogen och älven är de mest framträdande elementen i Karlstad som formar och binder ihop olika delar av staden. De olika landskapsrum som finns i projektet gestaltas med inspiration från Värmlands och Karlstads olika naturtyper. Därmed skapas en variation av funktioner och aktiviteter.